Clasificarea durerii
Boeriu E 2019

Durerea – *definiție*

Durerea este o experienţă senzorială şi emoţională neplăcută asociată cu o leziune tisulară actuală sau potenţială, sau descrisă în termenii unei asemenea leziuni.

International Association for Study of Pain

Durerea- criterii de clasificare

1. Criteriu temporal
2. În funcție de intensitate/severitate
3. În funcție de mecanismul fiziopatologic
4. În funcție de localizare
5. În funcție de circumstanțele de apariție

1. Durerea – *criteriu temporal*

Durere acută

- asociată cu o leziune tisulară acută, traumatică sau sec unei boli /cu o disfuncţie a musculaturii sau a organelor interne care nu produce leziune (ex.spasm muscular)
- rezultatul stimulării nociceptorilor periferici somatici sau viscerali

Durere cronică

- durere care persistă **mai mult de o lună după** vindecarea unei afecţiuni algogene acute/
- durerea produsă de o **afecţiune cronică**
- prin evoluţia ei produce **stimularea permanentă a nociceptorilor** /sau
- repetarea timp de **luni sau ani a aceleiaşi dureri**

1. Durere- *criteriu temporal, durere acută vs durere cronică*

Durere acută

- **Durează de obicei atât cât durează afecţiunea** care a provocat-o,sau cu ceva mai mult (**zile sau săptămani**).
- Comportamentul bolnavului este caracteristic:
- agitatie/
- imobilitate,
- **semne de stimularea SNV simpatic**

Durere cronică

- **Nu are nicio funcţie biologică**, dimpotrivă,cu cât durează mai mult devine o **forţă distructivă tot mai puternică care erodează permanent** biologicul, afectul, mentalul, mediul social şi economic al bolnavului.
- **Comportament specific:**
- ✓ Uneori este **mascată** intensitatea durerii
- ✓ Preocuparea **exagerată** de boală
- ✓ **Descrierea simptomatologiei** dureroase
- ✓ Discuţii pe teme medicale
- ✓ Frecventarea repetată a serviciilor medicale
- ✓ **Mersul cu dificultate,**
- ✓ **geamătul,**
- ✓ **preferinţa pentru şedere sau clinostatism,**
- ✓ **somn perturbat,**
- ✓ **modificări de personalitate.**

1. Durerea – *criteriu temporal, durerea neoplazică*

- **Durerea cr. neoplazică** are un mecanism patogenetic oarecum diferit de cel responsabil pentru apariţia durerii cronice din alte afecţiuni :
- ✓ distrucţie tisulară **continuă şi progresivă**,
- ✓ durerea poate fi considerată ca o **durere acută produsă continuu**, de lungă durată
- ✓ Caracteristica acestei boli este **invadarea treptată în "pată de ulei** "a structurilor de vecinătate și producerea metastazelor la distanţă →antrenarea în producerea durerii a mai multe mecanisme etio-patogenetice, adeseori a 3 sau 4→dureri concomitente cu localizări, intensităţi şi caractere diferite.

2. Durerea – *în funcție de intensitate*

Scala analog vizuală (VAS) rămâne **cel mai frecvent** utilizată în practica clinică şi permite clasificarea durerii în :

- **durere uşoară** VAS **<4**
- **durere moderată** VAS **4-6**
- **durere severă** VAS mai mare sau egală cu **7**

3. Durerea – *în funcție de mecanismul fiziopatologic*

Durere nociceptivă

- Prin stimularea nociceptorilor periferici (somatici, viscerali)

Durere neuropatică

- Prin afectarea căilor de conducere (periferice sau centrale)

3. Durerea – *în funcție de mecanismul fiziopatologic, durerea nociceptivă*

Durere nociceptivă		
Durere locală, **superficială** sau **profundă** de intensitate variabilă în funcție de cauză	**Nu** se însoțește de manifestări neurologice	Tratament: AINS OPIOIDE ADJUVANT

3. Durerea – *în funcție de mecanismul fiziopatologic, durerea neuropatică*

Leziune incompletă de structuri nervoase periferice

- disestezie continuă
- alodinie
- cauzalgie
- parestezie
- +/−durere lancinantă intermitent
- +/−modificări neurol. (motorii, senzitive, vegetative)
- localizare în teritoriul de inervaţie al nervului (de obicei radiculară)
- localizare în membre, predominent distal, cu progresie proximală
- *Tratament*
- ANTIEPILEPTICE
- ANTIDEPRESIVE
- ANTIARITMICE
- +/-OPIACEE
- AINS/AIS/ALT ADJUVANT

Leziune completă de structuri nervoase periferice

- durere sub formă de arsură cu pusee lancinante
- hiperalgezie
- +/-accentuare la emotii (eliberare de NA)
- tulb neurologice vegetative
- durere continuă de membru fantomă cu crt de arsură
- *Tratament*
- INFILTRAȚII CU ANESTEZIC LOCAL
- ANTIARITMICE
- ANTIEPILEPTICE
- ANTIDEPRESIVE
- TENS
- PSIHOTERAPIE

Leziuni de structuri nervoase centrale

- LEZIUNE MEDULARĂ ANTERO-LATERALĂ

✓durere disestezica segmentara (in centura) la nivelul leziunii medulare
✓durere difuza sub leziune
✓deficit neurologic senzitiv (intotdeauna), motor , vegetativ
✓+/-durere nociceptiveAIS

- LEZIUNE INTRACEREBRALĂ

✓durere de tip cauzalgic/disestezic
✓tulburari neurologice senzitive, motorii , vegetative

Tratament

✓ANTIEPILEPTICE
✓ANTIDEPRESIVE
✓BARBITAL
✓AIS
✓AINS +OPIOD

Durere neuropată postherpetică

- durere continuă – arsură
- episoade de durere lancinantă în teritoriul n.afectat
- *Tratament*
- ANTIEPILEPTICE
- ANTIDEPRESIVE
- ANTIVIRALE
- +/-AINS

4. Durerea – *în funcție de localizare*

Durere locală

- Crt durerii produse în structurile somatice superficiale
- poate fi însoțită de
- hiperalgezie,
- hiperestezie,
- durere profundă provocată în teritoriul respectiv

Durere iradiată

- Durere percepută de-a-lungul unui nerv

Durere referită

- apare **în teritoriul somatic profund şi în viscere şi** e descrisă ca fiind **localizată la suprafața corpului,** în teritoriul de inervație al segmentului medular corespunzator atât viscerului cât și tegumentului
- +/-hiperalgezie,
- hiperestezie,
- durere profundă provocată,
- spasm muscular,
- tulb vegetative (reducerea fortei musculare, a motricității sau a reflectivității

5. Durerea – *în funcție de circumstanțele de apariție*

Durere continuă	Durere incidentă	Durere pre-doză	Puseu dureros
	• episoade **intermitente** de durere moderată sau severă • survenite pe un **fond de durere controlată** • **cu debut brusc şi o cauză identificabilă**	• durere care apare cu un anumit timp **înainte de adm următoarei doze de analgetic**=doză zilnică insuficientă de analgetic / • timp prea lung între adm	• "BREAKTHROUGH PAIN " • durere care apare la pacienţi cu tratament antialgic adecvat, **fără o cauză bine stabilită**

Concluzii

- **Există multiple criterii de clasificare a durerii: temporal , mecanism de producere, localizare, circumstanțe de apariție, severitate**
- **Cunoașterea caracteristicilor diferitelor tipuri permite orientarea adecvată a tratamentului**